

SAARDE VALLAVALITSUS

Ants Animägi
Looduskaitseosakond
Riigimetsa Majandamise Keskus
ants.animagi@rmk.ee

Teie 27.12.2022 nr 3-6.1/2022/7062

Meie 24.01.2023 nr 6-2/2508-1

Kuivenduskraavide likvideerimise kavatsusest Kikepera looduskaitsealal

Esitasite Saarde Vallavalitsusele seisukoha andmiseks ning ettepanekute tegemiseks kuivenduskraavide likvideerimise kavatsuse Kikepera looduskaitsealal (LKA). Kavandatav 2140 ha pindalaga taastamisala asub Pärnu linnas ja Saarde vallas Kikepera LKA Kikepera ja Metsise sihtkaitsevööndis ning Kikepera piiranguvööndis.

Kraavituse likvideerimise eesmärgiks on loodusliku veerežiimi taastamine, et tagada metsise elupaikade säilimine või juba rikutud elupaikade taastumine.

Kikepera LKA üheks kaitse-eesmärgiks on kaitsta kaitsealuseid liike, kaitsta ja taastada nende elupaiku. Vabariigi Valitsuse 17.04.2017 määruse nr 73 „Kikepera looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ § 11 lg 2 p 1 ja p 4 kohaselt on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud loodusliku veerežiimi taastamine ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja taastamiseks vajalik tegevus. Loodusliku veerežiimi taastamine on Kikepera LKA kaitsekorralduskavast tulenev tegevus.

Kavatsuse tekstist ja lisatud asukoha ning kraavivõrgustiku joonistelt nähtub, et tegemist on:

- 106 km² suuruse Kikepera LKA territooriumist üle viiendiku ehk 2140 ha (21,4 km²) hõlmava alaga, sh valdavalt korraliku, üle poole sajandi vanuse, enamasti okaspuu enamusega (männi ja kuuse) metsakooslustega;
- väga ulatusliku, 50 – 70 aastaga kujunenud/kujundatud kultuurpuistutega, uuenenud ja oluliselt muutunud ökosüsteemiga;
- Saarde valla territooriumist (1065 km²) moodustab kavatsusala 2%.

Kavatsuse tekstis sisaldub seisukoha kujundamiseks ebapiisavalt sisulisi, kuid määrava tähtsusega andmeid, mida RMK koos kavandatava projekti kaasosalistega kindlasti peaks enne otsuste tegemist teadma (välja selgitama).

Hinnanguliselt kasvab kavatsusala 2140 ha-l keskmiselt 100 – 150 tm, sh parematel kasvukohtadel 200 – 300 tm enamasti kuuse või männi ülekaaluga metsa. Metsa kogutagavara on seega hinnanguliselt vahemikus 210 000 - 320 000 tm, enamikus okaspuupuistud. Eeldatavalt niiskusrežiimi muutmise tõttu hukkuv kuusik ei ole kindlasti metsisele sobiv elupaik. Metsateadlaste (akadeemik Vello Uri ja vanemteadur Allan Sims, Maaleht 15.12.2022) andmetel seovad Eesti metsad aastas keskmiselt 2 - 2,5 tonni süsinikku hektari kohta, seejuures seob kasvueas mets ja emiteerib hukkuv mets.

Eestis, sh Saarde valla territooriumil on tehtud mitmeid rabade taastamise projekte (Maarjapeakse, Saessaare, Sookuninga, Nigula). Jätkamiseks on oluline teada (teadusuuringute põhjal välja selgitada):

1. Projektide tegelik (senine) ja prognoositav keskkonnamõju, sh mitte ainult kaitstavale põhiliigile (metsisele jt), vaid kogu muudetavale ökosüsteemile.
2. Mõju süsinikuringele, tulenevalt vanema (kuuse)metsa hukkumisest-hääbumisest kasvukoha järsu veerežiimi muutmise tagajärjel.
3. Mõju ümbritsevatele majandusmetsadele (kooreüraski levik, veerežiimi muutused jms).
4. Projektidele kulutatud maksumaksja raha suurus ja kuluefektiivsus, sh Euroopa lähiaastate kliimaeesmärke (süsinikuringet) silmas pidades.
5. Mõju inimasustusele, töökohtadele, toimetulekule ja üldisele elukorraldusele maapiirkondades, sh Saarde vallas.

Saarde Vallavalitsus on seisukohal, et metsisele sobivate elupaikade taastamine on vajalik, kuid asjakohane oleks hinnata ka looduse enese taastamisvõimet, looduslikesse protsessidesse tuleks sekkuda ainult äärmisel vajadusel. Nii suurel alal lühikese ajaperioodi jooksul tehtav taastamistöö võib põhjustada vastupidise olukorra, metsisele mitesobivate elupaikade tekke, samuti ulatusliku vanema metsa huku ja sellega kaasneva süsinikuemissiooni.

Tulenevalt infopuudusest Saarde Vallavalitsus esitatud kavatsust ei toeta.

Kaalutletud arvamuse kavatsuse põhjendatuse kohta on võimalik esitada pärast vastuste saamist eespool toodud küsimustele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Küllli Karu

vallavanem

Kaie Sakala

5307 0296, kaie.sakala@saarde.ee